

Glósur úr laganámi við Háskóla Íslands, 7 af 10

Bjarni Benediktsson – Háskóli Íslands – Laganám – Glósur – Alþingi – Landsdómurinn 1903-1905
Kjördæmaskipun 1903-1905 – Landsdómur 1914

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-3, Örk 5

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

það muni þat eðki
verða gert

1) Dlafur Arnarson Aðft. 1911 B. II d. 90-94.
Sög. Skjöl. B. I. d. 447. 469-471

2) Sög. Skjöl. Aðft. 1911 B. I d. 471. Þóðf.
Þjórnsson d. 465-466.

3) Sög. Skjöl. Aðft. 1911 B. II d. 890, 922-924.
1006-1007, 1042.

og kirkjan undir fjöðarotker. Þessi at-
ferð er þannig at ná lotfestu og þess-
vegna sjálfrægt at kafa einhver ákvæði
sem slíka atkvæði. í stjórkr. Semilega eig-
nætt at heita þessari atferð við mörg mál,
og e. t. v. nætt at tilgreina helstu flokka
þessara mála, sem atallega eitt: at skjóta
undir almenning, en þar er mjög erfitt
at draga takmarkalínu. Þetta loka megi
með atvísingum atkvæðanna, at þessi at-
ferð verði notuð: of hitilsvendum
málum er of oft! Þingit geti og komi
undir þessu máli, en þessu þessu
mesta verði. En löggjafarnir kirkja
við at samþykka þann l., sem þessu
heiti við at muni verða í mót-
sigja fjöðarinnar. Aðstæður þar sem
fjöðarotkvæðatala er höft, er hún ein-
ig lätin ná til stjórnskrárinna. Við
þingrof verði: allt önnur mál úrslitum en
stjórkr.?

Aðstæðingur fjöðarotkvæðis
heldur þessu fram, at þat tilheyrir hvergi
nema í Sviss og e. t. v. einhverjum 'Asta-
linflokkinum'. Í Sviss er ástandit allt
annat en hér og þessvegna eðki við
þat miðandi. fjöðarotker. hafi: gífurlegt
gefið: ulla þar sem þat hafi verið reynt
og Sviss hafi þat reynt: helds- og
altur heldrsamt. Þar sem slíkt málbot
tilheyrir er bjósendur sjálfum sér ant
öðrum þessum. fjöðarotkvæði: er þessu
tilheyrir: við hjóttit, þar sem alþjóð-
þingi er fulltrú. Þessu geti: þessu stjór-
nanna megin, sem hún þessu og þessu þessu
til til at ræða máli þessu, sem þessu
þessu eftir bestu samþingun, en
á einstökum stjórnmáli hafi: þessu eðki
við. Málbotit mundi þessu eðki þessu
til heitar fjöðarot: heldur þessu ástandit
verði: og geti: hafi alveg öðru þessu
þessu afleiðingun, og þessu þessu alþessu
er góllum þessu þessu. Alt orki þessu
máli þessu geti þessu eðki ríkt stjórnmáli
þessu þessu, at með þessu og þessu
meji þessu á landi þessu alþessu mestu þessu

hennar dæmi, ef endir hans fari skali saman við
endi björtimabils. Hannes Skafstein kafi og
komit fessu svo fyrir um ríð og er hann
kafi áttast valit konungbjörna fmn., þá kafi
hann ágt þat fverit ofan: vilja og skotarin
þáverandi meiri hluta og fessu við herra, er
við tók. Kristján Guðsson kafi: at vian laugat
sér öðru vici, en augin tryggja sé fyrir, at
svo vert: jafnan. Met á galla fvr. er skiptur
Ed. talin. Á kv. fvr. gangi at þvi luti:
öfuga átt, at skilomunur deilda skv. fvr.
vert: jafvel meiri en mi sé, og sé þó ö-
samvanti mi fullkomlega nóg. Ekki sé vit:
at hafa svo at segja tvö þing: laudinu.
Sundurvegir sé nóg samt. Þá skali ágt: skit
greitt fyrir löggjafarvæðingum. Fagnir ágt:
komit, at einu meiri hluti vert: réttandi
: hvarri deild. Slæmni vert: þá þingstífi
þvora deildina eigi stj. at meta meira?
Hvað væri at fjölga fmn. fjölmennustu
björdamauna at láta atþjótar kosn-
ingar fara fram á þ fmn.: at þá hvarra
konungbjörna?

1) Þjarni Guðsson A lpt. 1917 B. III d. 317.

2) Þem. Sv. k. c. d. 336.

3) Guðlaugur Guðm., Lárus H. Þjarnarson,
Guðr. H. og Guðr. Guðsson fmn. Hvík.:
A lpt. 1912 A. 2. 371.

Meiri hluti stj. kv. n.: H. d. vilji
láta flesta stj. kv. málinu vegna sam-
bandsmálsins. 4 þeirra segja: álit: sátt
at þeir kafi: á kv. fvr. um Ed. skali
heppileg. þat sé at vian þat: samtungleg
og tímabær breyting at afrems konung-
björvit, en hvarvegir sé nóg skiftar skot
ann um, hvat: at þá: um eigi at koma
og sé einhann var hvarveit, at þ. skali
eftir sem áður eigi at bjósa nokkra fmn
til Ed. í hlutbundnum kosningum, sum
þessum þjá þeir sig andruga bjósenda-
fjölgaum svo mikilli og snöggru einu og
skv. fvr., svo og fjötavatkv.

Áðron till. á þessu þingstífi um stj.
skv.- málið skifta hvar engu.

Þjarni Guðsson var fram á
þingstífi 1917 fvr. til laga um breyt. og vitanþing
við þ. um kosningar til Alþingis 3. okt. 1912
Fvr. er: samvanti við stj. kv. fvr. um
hlutfalla kosninganna í hvarum 10 Ed. máli
um skuldb. gafa at þvöskv. Þv. fvr. 1913. m. 3.

4) A lpt. 1917 A. 15. 164-166

En í hlutbundnum kosningum á 20 þús. skuldu fara fram: t.h. ein og tveggja manna kjördæmum, og eru þau málk- útt brennt frá gildandi áker. - Ekki sést, að þess. hafi verið tekið t.h. um.

1913-1914

Þjarni Þósson, Skili Thoroddrsen og Benedikt Sveinsson báru fram: í Hd. þess. t.h. stjórnl. um brest á stjórnl. um ein einstaklega málefni Íslands 5. jan. 1874 og stjórnl. 3. okt. 1903.

1) Alþt. 1913 A. s. 277-281.

Skv. 31 er ríkisráðsáker. Þelt mótur in stjórnl. 1903. Ráðherra skal vera einn, þess. 3. hf. Skilum skal falla heimildin til að umboðsmáttur ráðherra met: á þingri, þess. 9. hf. Ráðherra ber ábyrgð á stjórnmuni. Alþingi getur burt kann þess. embætti: orkestur hans. Sáredsákerum dæmi þess. máh, þess. 33.

Á Alþingi eiga sá: 36 kjörkjörinni alþess. Tölu þessra má brennta met h. þess. 38. Tviskipting þingssins helst og eiga sá: í Hd. t.h. þess. in: Ed. 17. Skulu þess. kosur: í þess. in flaki þess. t.h. allra þingra. er hat verða á kjörtímabilinu, í fyrsta sinn, sem Alþingi kemur saman eftir það, að sájar kosningar hafa fram farið. Verði þingrat: autt: Ed., þess. 3. hf. í skv. 5, þá er þess. hafa kosur verið: í hess. státt, þess. 39. En þessing ebla: tekið fram. hvort hosið skuli t.h. Ed. hlutbundnum kosningum eða í hlutbundnum, - þess. skulu kosur t.h. 4 ára: einstökum kjördæmum, í hlutbundnum kosningum, eftir þess, sem kosningar. máh þess. Nú deyr þess. á kjörtímabilinu eða fer frá, og skal þess. kjösa þess. í hess. státt þessing það, sem eftir er kjörtímans, þess. 30.

Kosningaritt t.h. Alþingis hafa barlar og kosur, sem eru fadd hær á landi eða hafa átt hær löz heim: hi s. l. 5 ár, og hafa náð lözeldri, er kosning fer fram. Þá getur einnig átt kosningaritt, nema hann hafi verið heimilisfestur: kjördæm inni átt ár. Nú hafa kjör í skilum þessing og nýssir kosur eigi kosningarittar þessing það þess. 31. Kjörmenningar t.h. Alþingis

is er hver sá, sem korningavétt á, ef hann er ekki þess annars ríkis eða a.ö.h. : fjöðrað þess. Þjósa mi samt þann mann, sem ekki á heima : kjördæminu eða hefur verið þess skemur einn átt ár, en heimilisfastur skal hann hafa verið á Íslandi a.m.k. ritasta árið áður en kosning fer fram. **Art. 51.** Af gildandi kosningavéttar og kjörreggisstilkjörnum eru þannig rituð feld eigna- og prófakilyrtur, flettblaust mannvort, þjálfvort og skuldleysi vit meist arsjóð.

Af öðrum á kv. frv. er rétt að geta þess, að þingraf var skv. frv. 516 og 517 til þingis alls, að Alþingi : heild skv. úr kvort þm. á löglaga kosnir og kvort þm. hafi miðt kjörreggi, skv. frv. 517, og að á kv. um frithlegru þingis er miðat vit þingvort : heild, frv. 514. Þá kjs 518 og 3 af ískotunarmannum landsveitarmanna, frv. 516. Hinsvegar getur meins hluti þess deildar krafist, að aukþing sé haldit og bestur þá kosningar Alþingi til eða svo fjótt sem er, frv. 513.

Þales er hótit : frv. 513, 3-meyr, af ef Alþingi samþykki breyt. á sambandin milli Íslands og Danmerkur skuli laggt það mál undir atkv. allra kosningabarna manna : landinn til samþykktar eða neigunar, og skal atkvætagreiðslan vera leynd. Samþennur eða : frv. 514 almenn heimild til að lögljóta þjóta atkvætagreiðslu alveg samhljóta á kv. þeim, sem Alþingi 1911 samþykkti.

Vit h. umm. : Nd. var samþykkt, að lög og mitalvegar stjórnmáttáskafinn skuldi vera upp fyrir kosningu, þar sem kosningar ákvætur, og að ríðkennum mætti fjölga með h.

Meiri hluti stjórnm. Nd. þ. var fram b. um ^{frv. 513} áttva áttu þingis. þm. skulu vera 40, allir fjóðkjörneir og var ein till. samþykkt. 3 'S Nd. skulu eiga set : 16 þm. kosnir í hlutbundnum kosningum : kjördæmum landniss, en : Ed. 14 þm., kosnir hlutfalls kosningum

Ómálagi á kv. um breytingu á stjórnm. er ritit vit, skv. 513. h. meyr. og skiltur þar máli, að : ritara sinnit, sem stjórnm. kemur fyrir Alþingi, er mi krafist, að birta deildir Alþingis samþykki ályktunir og breytingu, þar sem stjórnm. 574 og 71 breyt samþykki Alþingis.

- 1) Alþt. 1911 A. o. 934. G. d. 1659.
- 2) Háruð Gr. Þjarnarson, Jón Harðarson, Jón. Gökumsson, Jón Ólafsson. Stefán Stef. Euf. og Pétur Þjarnarson. Alþt. 1911 A. o. 936.
- 3) Alþt. 1911 A. o. 934 G. d. 1659.

1) Aft. 1913 A. n. 934-935

Þjarni Þórisson Aft. 1913 A. n. 934

~~Þjarni Þórisson~~

2) Aft. 1913 A. n. 939, 6 d. 1659-1660

3) Aft. 1913 A. n. 934 6 d. 1659.

um land allt og jafnarráði varanenn, vort. vit
 frv. 99. þm. Nd. skulu þessir t:il 4 ára en
 þm. Ed. t:il 8 ára, og þar helmingur þeirra
 frá 4. hvert ár. Þessi þm. Nd. máttan á kjörtíma
 standur á þá þá frá, skal kjósa þm. i þessu átt,
 en áttis þess þess, sem en eftir kjörtímans.
 Vort: i sama hátt með soti: Ed. tekur soti
 varanenn sá, sem i hlut á. Þótt. vit frv. 90.
 v:ð þessu till. meiri hl. stjórnm. þar minni
 hl. n. / þm. þótt. Þess þess skal einnig
 kjósa 6 af þessum 14 Ed. mönnum með
 hlutfallsþessum um land allt, en 8
 skulu þess af þess. I samræmi við þetta
 skal svo um kjörtímabilið eðli greiða á
 milli Ed. manna og Ed. manna. helður þm.
 þessum öðrum þessum þessum og
 hlutfundum, og þar með þá öðrum þessum
 svo sem um Ed. manna og þess sem Ed. manna
 þessu þótt. Þjarni Þórisson vort
 samþykktar, og t:il n. s. s. þessu sam
 þykktar einnig. Meiri hlut: n. þar þm.
 þótt. vit frv. 96 um, at Nd ein átti
 rofin, en þessu þessu eðli samþessu
 þótt. vit þess um stjórnm. i frv.
 923. þessi þótt. var feld.³

v:ð þessu 311 þar meiri hl. n. þm.
 þótt. Þess þess er greitt á milli þessu
 ritnar við öðrum þessum þessu t:il
 Alþingis og þessu ritnar t:il Ed. þessu
 ritnar við öðrum þessum þessu
 þessu þessu og þessu, sem feld er þess
 á landi á þessu átt þessu þessu s. h.
 5 ár og eru 15 ára, en þessu þessu
 þessu þessu skilyrt: um öðrum þessu
 ort, þessu þessu: kjörtími 1 ár, þessu
 ritnar og skilyrti við þessu. Þessu þessu
 þessu þessu, þessu og þessu, skulu þess
 eðli öll þessu ritnar: einn helður þessu
 þessu, þessu at 40 ára og eðli þessu þessu
 þessu: stat og eðli þessu þessu átt
 þessu um eitt ár ofan: 15 ár. þessu þessu
 þessu: öðrum þessu þessu þessu eðli
 þessu ritnar þessu þessu þessu. Þessu
 ritnar t:il Ed. en þessu ritnar við þessu
 skilyrt: á. ö. l. en þessu, at þessu er 35
 ára eðli: Þjarni Þórisson þar þessu þessu

4) Aft. 1912 A. n. 935.

1) Asept. 1913 A. o. 939, 6. d. 1660-1661.

Þótt, at um kosningu til Ed. sta ~~ni~~ hlut-
bundna kosningu skyldu at öllum gilda hin
sömu skilyrti: og um hina öhlutbundnu;
og at midum eyðu feld skilyrtin um fjór-
farvet; skulduyri vit veitarvjet og á ker. um
hina nýju kjösendu. Till. Þjanna Þórisson
vora feldu en till. n. samþykktar öbreyttar
fá þar meiri hl. n. fram þótt. vit fr. 3
11. Skv. þenni er kjöregningu til Nd. þar si,
sem kosningarétt á til deildarinnar; kjösa má
samt þann mann, sem heima á utan deildarinnar
er kjördómur áta hefur átt þann heima skem-
ur en eitt ár. En heimilisfastur á Íslandi
skal hann hafa verið a. m. s. síðasta árið
áður en kosningu þar fram. Kjörregningu til
Ed. á þar si, er kosningarétt á til þeirrar
deildar. Þeir dómendur, er hafa ekki um-
bótastörfla á heudi, en þá hefur kjör-
regningu til Nd. sí Ed. V:ð þessa till. þar
Þjanni Þórisson fram þá þótt, at kjör-
regningu: þingset; sem kosit er til með
öhlutbundnum kosningum, skuli þar si
vera, sem kosningarétt á til þeirrar
kosningar; sama skuli og vera um kjör-
regningu: þingset; sem skipt er með öhl.
bundnum kosningum, at si er kjörreg-
ur, sem kosningarétt hefur til hlutbund-
:unar kosningu. Þótt. B. Þ. vora feldu
en till. meiri hl. samþykktar öbreyttar.

2) Asept. 1913 A. o. 935.

Á ker. um fjóðratíu: fr. 324
var felt midum skv. till. meiri hl. n. 4
hóls flutt: n. till. um áker. um
st. aðrir ^{þi} nokkur millibil á ker. vitvikiðandi
kosningarétt: og kjörregningu og kosningu
Eftirtektarvert er, at gert er ráð fyrir,
at kosningu öhlutbundna þari fram
nokkur á undan öhlutbundnum kosningum
þar og sluttast: á at ráða ~~hl~~ þar þar
þar þar ~~þar þar þar~~ þar, sem fyrst
er kosni, sitji skv. meiri áker. fr.
Till. var samþykkt með nokkru öbrest-þing
Þjanna Þórissoni, sem ekki varta þar atvot

3) Asept. 1913 A. o. 939 6. d. 1662.

4) Asept. 1913 A. o. 936, 6. d. 1668.

5) Asept. 1913 A. o. 936, 939, 6. d. 1663.

V:ð 3. um. Nd. komu fram júsar
þótt. um skipun Alþingis. Þar ráðastur
vora frá Vattisgatajardarum Skv. þar

skal hvervetur þar, sem Ed. og Hd.
 kannur fyrir: stjór. koma: þess stöð
 efri og neðri málstofa. Í neðri málstofu
 eiga sät: 16 þen., kornir beirum korn-
 ungun: 16 kjördanum. Í efri málstofu
 eiga sät: 14 þen., kornir: fjördunum eftir
 fólksfjölda, 5: Suurlendingafjörtungi,
 4: Vestfirðingafjörtungi, 3: Norðurlendinga-
 fjörtungi og 1: Austfirðingafjörtungi. Tölu
 um þessum má breyta með l. Þott. vit þv.
 38. þen. efri málstofu skulu kornir öbeirum
 kornunum af kjörnum, þannig að all-
 ir þeir kjörendur, sem kornungrætt kafa
 til Alþingis, kjösa jafnanga kjörnum og
 sjálfkjörnum og þájarfulltrúar eru:
 hverjum landfjörtungi, en allir sjálf-
 kornir og þájarfulltrúar eru sjálfkjörnum
 kjörnum, og kjösa þeir, ásamt þessum
 kjörnum kjörnum af hálfu þess al-
 mennum kjörsenda, þen. efri málstofu með
 hlutfalls kornungr. Þott. um nýja qunir á eftir
 þv. 38. þen. neðri málstofu skulu korn-
 ir til 6 ára, en þen. efri málstofu til
 14 ára, og fara 4 þeirra frá þriðja
 hvent á, en 1, þegar kjörtímabilið er á
 enda. Þessi þen., áta þari frá, áður en
 kjörtími hans er lokit, skal kjösa þen. í
 hans stöð, en aðeins fyrir þatt, sem eftir
 er kjörtímans. Þott. vit þv. 39. Hon-
 ungun getur rök: Alþingi á aðalvora
 málstofu þess. Þott. um nýja þv. 36.
 Allar þessar till. O. S. voru þakkar, átt-
 till. með 18 atkv. gegn h! - Meiri hluti:

1) Alþt. 1913 A, s. 1156-1157. C. d. 1995-1996.

stjór. m. þar einnig fram þott. um skipun
 þingis. Sko. þenir eiga 48 kjörkjör-
 ir alþen. sät: á Alþingi. Tölu þeirra má
 breyta með l. Þott. vit þv. 37. Í Hd. eiga
 sät: 18 þen., en 14: Ed. Tölu þessum
 má breyta með l. 34 þen. skulu kornir
 í hlutfundnum kornunum: í sérstöku
 kjördanum, en 8 hlutfundnum korn-
 ungun um land allt: einu lagi. Þenir þen.,
 sem kornir eru hlutfundnum kornun-
 um, eiga allir sät: : Ed. og að auk 16
 þen. er 3 þ. kjöir í flokki þen., en kornir
 eru í hlutfundnum kornunum. Meiri

1) Aðpt. 1913 A. s. 1191-1194, skv. hér við
bott. s. 1156, sem er tekinn hér upp og mun
því sjálf hafa verið tekinn aftur.

2) Aðpt. 1913 A. s. 1210, G. d. 1995.

3) Aðpt. 1913 A. s. 1210, G. d. 1995.

4) Aðpt. 1913 A. s. 1200, G. d. 1996.

5) Aðpt. 1913 A. s. 1208, 1210, G. d. 1995-1996.

6) Aðpt. 1913 G. d. 1996.

7) Þjónni Jóhannson og Stefán Stef. Salf.
Aðpt. 1913 A. s. 1207, G. d. 1995.

eiga sct: i Nd. Þott. við frv. 38. þm. kosnir
öblutbundnum kosningum skulu kosnir til
6 ára, en þm. kosnir öblutbundnum kos-
ningum til 14 ára og þm. helvingur þeirra
frá jötta hvert ár. Þingrof nær skali til
þm. þeirra, sem kosnir eru öblutbun-
num kosningum. Þessi þm. kosnir öblut-
bundiðni kosningu, metan á björtimannu-
standu, eta þari frá, þai skal bjösa þm. i
stat hans, þessir þat, sem eftir er björtim-
annu. Varti á sama hátt allt sct: þm., ko-
sin öblutbundiðni kosningu, tekur sct:
hans varanmat er sá, er i öblut á, en vara-
mann skulu vera jafnmargir og þm.
kosnir öblutbundnum kosningum enda
kosnir á sama hátt og samtímur.
Við þessu bott. komu átvar bott. fram.
Sigurður Sigurðsson vildi þannig bresta
bott. við frv. 37 svo, at þm. væru 40. Svi
bott. var samþykkt og bott. n. svo breytt,
sem þai var artin samþjötta frv. grein
sjálfri, var samþykkt. Þott. við frv. 38
vildi S. S. breyta svo, at: Nd. altu sct:
16 þm. og skuldu þari átvar 34 þm.
kosnir öblutbundnum kosningum i
sivstöku björdannu, þessu bott.
varu samþykktar, en þai tók meiri
hl. n. tilh. sína aftur og var þessu þm.
við sögunni á sct bott. Við bott. við frv.
39 bar minni öblut: stjór. n. fram þai
bott. at þm. kosnir öblutbundnum kos-
ningum skuldu kosnir til 8 ára og hel-
vingur þeirra fara frá fjörta hvert
ár. Þessi tilh. var felld. Sömuleit: s
var felld tilh. minni hl. n. um, at þing-
rof skuldi einnig ná til þm. kosnir
öblutbundnum kosningum. Tilh. meiri
hl. n. um frv. 39 var þannig sam-
þykkt öbreytt. - Þm. stjórna skildanna
var samþykkt bott. við frv. 38 frá
minni hl. stjór. n. Sko. þessu eiga sct:
i Nd. 16 þm., en 14: 3 d. Tölu þessu
ná breyta met 8. Öblutbundnum kos-
ningum: sivstöku björdannu skulu
kosnir 34 þm., en 6 öblutbundnum kos-
ningum um land alt: sínu lagi. - Þess þm.

eiða albi seti: i Ed., sem kosni eru hlut-
bundnum kosningum, og auk þeirra
8 fm., sem 3p. kjs in flokki fm., sem
kosni eru öhlutbundnum kosningum.

með 4 atvagnflutt.

Þinnir eiða seti: i Nd. - Loks var feld
Sígurta Sígurtasonar og forleifi
þeirssonar um einn atva skiptum Ed, sem
si þá, at gjalþjórnir si þangat þeir
6 fm., sem kosni eru hlutbundnum
kosningum um land allt, og auk þess
þeir 4 fm., kosni öhlutbundnum
kosningum, er lengst hafa átt seti: á
Alþingi. Loks kjs 3p. til deildarinnar
4 fm. in flokki þeirra fm., sem þá
eru eftir og kosni eru öhlutbundnum
kosningum. Þinnir 6 eiða albi seti:
: Nd.

1) Aflpt. 1913 A. s. 1134, G. d. 1995.

Um kosningaréttaraker. frv. 510
þann þessan brtt: i samræmi við till-
seina um skiptum þingis vildi Valtýr
Sutur. fella niður áker. um kosningarétt
við hlutbundnum kosningum. Till. var
fölmur eftur. þá vildi hann setja almenn
réttindi iunborinna manna sem kos-
ningaréttarskipti: i stað lögheimilis
situstu 5 ár, sem alternativ við fát-
ingur hér á landi. Þessi till. var feld.
Þinni hluti stjórnm. vildi, at miðir
þjóðendur öðlun kosningarétt við 30
ára aldri, eta til vara 35 ára, og tíma-
takmarkit lokað: frá þri snum
samur áis og: frv. þessi lögging var
feld. Samþykkt var brtt. frá stjórnm-
um at miða kosningaréttinn albi
þingum við Ed. heldur við hlutbundnum
kosningum, og var fát gjalfrógt breytt
- Valtýr Suturmundsson flutt: brtt. við
frv. 511 um þjóðgeugi. Skv. heimi er þjóv-
geugur til Alþingis hefur sei, sem kos-
ningarétt á til þess, ef hann hefur hira
almennu réttindi iunborinna manna.
Þjósa má samt þann mann til meðri
málstofu, sem á heima utan þjóðgeugis
eta hefur átt þar heima skemur er
við ár. En til afri málstofu má ekki
þjósa áta er þá, sem heimilisfartir

2) Aflpt. 1913 A. s. 1157, G. d. 1996.

3) Aflpt. 1913 A. s. 1208, G. d. 1996.

4) Aflpt. 1913 A. s. 1191, G. d. 1996.

1) Alpt. 1913 A. s. 1157, 6. d. 1996.

eru: luvjum landsfjörtungi, þegar kosningin fór fram. Till. var feld. Samfengt var þessi birt. frá meiri hl. stjórngængun við öblutbundnar kosningar er hver sá, sem kosningarétt á til þeirra; bjósa má samt þann mann, sem á heima utan fjörðennis, eða hefur átt þar heima skennu en átt áv. Stjórngængun við öblutbundnar kosningar er hver sá, er kosningarétt á til þeirra. Sleimilösferta innanlands er skilyrði fyrir stjórngængi, bæði við öblutbundnar og öblutbundnar kosningar, ^{þ. Alþ. um dómara} at þá öblut.

2) Alpt. 1913, A. s. 1157, 6. d. 1996.

Stjórnfræðingur er kaffi, Valtýr Guðm. við fær. 516. Sker. hann skal úrskut at af sérstakri n. kvort þann. sá löglega kosni og kvort þann. hefur mist stjórngængi. Í n. þessari sitja allir dómavær landslyfirvættamenn, löglega prófessorar háskólans og fyrir menn, er Alþingi hefur til þess með öblutfallskosningum: Sp. Dómatjóni yfir dómennis er þesset: nefndarmenn. þessi till. var feld með 13 atkv. gegn 6³.

3) Alpt. 1913, A. s. 1158, 6. d. 1996.

Rétt er og at geta till. Valtýs Guðm. um, at ráðherra mátt: láta umboðsmann máta á þinggi fyrir sig eða jafnframt sér. Till. var feld. *

þales vildi Valtýr Guðm. láta fella máttun á kos. um fjörtarabæk. um sl. milli Íslands og Danmerkur. Till. var feld.⁴

4) Alpt. 1913, A. s. 1158, 6. d. 1997.

Fvr. var samfengt við 3. umr. í Hd. með 17 atkv. gegn 5. Þ 3d. komu engar birt. fram og var fvr. samfengt við 3. umr. þann með 11 samhljóða atkv. og þann með afgreitt frá þinginu.

Guðm. Eggert 1610

Þ 3 umr. er þessi haldit fram, at allir eða flestir a. m. k. sá samnála um afvairn kosningkjörinna þann 5, enda eigi þess elki heftun; gjaldandi stjórngængi komulaga ^{þ. Alþ. um dómara} þesslega varagt gegnvalt bjósendum, at ráðherra hafi rétt til at bjósa þ. menn á þingit. Upphaflega hafi verið atlast til, at valdir væru hafi menn og veigdin, en svo hafi alls elki art: 3, heldur hafi kosningkjörin at: 3 talit skuldu sína at fylgja ráðherra at máttum ráðherra hafi þannig verið mangfaldit á þinginu. Stjórnin sá sá einungis politisk, ráðherra bjósi fylgismenn sína

5) Þómas St. Þjarnarson Alpt. 1913, 6. d. 99, Þjarni Guðsson 6. d. 94, Kristinn Daníelsson, d. 111, Þórðl., d. 124, máh.: 3d. A. D. 1535 (: n. um Þjórn þarf., Stjórn Guðm. þann þómatarson, Lögmenn Eggert og Þórðarinn Guðsson), þess Þjarnarson B. II d. 1090, Steingrinn Guðsson d. 1094.

6) Þjarni Guðsson Alpt. 1913 6. d. 94.

1) Sigmundur Sigmundsson, Alþt. 1913 G. d. 1633, Sigmundur Stefánsson B. II d. 1028

einungis málmenningur

Sumir feirva, en þessu i haldsafi
halda fram, gæva þat ein þess at fara
si ortni gamlar og nokkurt i haldssemi,
og þat si eitilög og holl flokka skipting,
at menn greinist eftir þvi, hvort þeir
væru i halds- eða fransökrarmenn. 2

2) Suttjón Guðlaugsson, Alþt. 1913 B. II d. 1076-1077.

um er þvi þó haldit fram, at mautreyr
si á nokkrum höndum á þvingit vegna
hinna miklu nýrnanna krossinga.

3) Ab. meini hl. stj. Nr. Alþt. 1913 A. d. 933, þingm. Magnússon G, d. 1578, Suttjón Guðlaugsson E. d. 1611

rettavinnu³. Þ. e. o. s. ef vit ætluum okkur ekki
at leitvæltast allt of mikil fyrst: stat.
Ef allur þessi björandskjörur hefti: mátt
ráða 1905 væri ein enginn símaspott: i
landinu, og samlega mundi enginn af þing-
um vona meir mætti milli landsamningu-
um 1908, hafa við hönnu. 4

4) Þárus G. Þjarnarson Alþt. 1913 G. d. 1101-1102.

þvíótin si
nam at sveigjast eftir hvarjum góðlyft,
þetta eigi sei stat þjá öllum þjóðum, og
si nokkurt eitilagt, og megi ekki situr
bríart vit þvi eftir, at björandskjörur verði:
þjólagit. þing, sam hosið si eftir lítum
skýðilegum þvæt, get: gert svo miklum
skata, at seint eða aldrei verði: bætter.

5) Þóin'hl. l. c. d. 1619-1620.

Flést öll þroskustustu löndin hafi þess-
vegna tvö þing. Flést þrjábestu löndin
hafi langstum mikara aftur held en þvi
si, sk. England, Canada og Danmörk. þat
mundi þvi ekki kappaselt at hafa öskift
þing. 5

Þárus l. c. d. 1621, Þóin' Magnússon l. c. d. 1644.

Í haldssemi E. d. get: ekki ortit góðum
mánum til niðurdreps, þvi at þann
muni lifa þessa þvæstun af, þværa si at
draga gott mál á langum en hlæpa svo
á sig, at ilt eða e. t. v. ómögulegt si at
leggja þat aftur. 6 Ef þvingin si stótt
triskift, þá si þjóat, at deilbirnan megi
ekki vera ein þvæstun, önnun eigi
at vera ein þvæstun lifa þvæstun eða i hald
stjórn til at koma i veg þvæstun, at sam-
þvæstun get: komit of mikilli byltun
til leitun. Þvæstun sijn, at allur þjóat,
sem hafi triskift þing, hafi E. d. skipt
á öðrum grundvelli en N. d., sk. New-
land, Sudur-Astralía, England, Austurviki og
Ungverjaland, Prissland, Þvæstun, Württemberg

og önnur þeirsk lönd, Spánn, Portugal, Japan, Kína, Svíþjótt, Danmörk, Kanada, New-South-Wales, Queensland, Victoria, og flestum ritgjum Evrópu ná Ed. læst um meira aristokratiska en Nd. Þá skift þing hafi þar á móti gefist mjög illa. Ed. sigi að vera fulltrúi þeirra manna, sem bær og hafi bærir lýðan fjöðfela-ius, og skift: slaki máli kvort menn vilji

1) Valtýr Guðm. l.c.d. 117, 1638, 1950-1953, og ^{áður} ^{hann} notalestan dagveingur um löggjöf flestra þeirra lönda, en hann nefnir.

2) Steingrímur Þórisson, Alft. 1913 B. II d. 1095-1096. kalla þat - held eta elki.³

3) Skúli Thóroddsen Alft. 1913 G. d. 1596-1597 1978-1980

þat sé helst: Reykjavík, sem dælitill munur sé á björum manna

Af hálfu þeirra, sem telja, að elki sé rétt að setja meira í haldskemil á þingit, en þeir heldit fram, að í hald út af fyrir sig sigi engan rétt á sér, heldur sé alt þómt undir þar: læst sigi að hald. Þessvegna sé alts elki gott at-it að liggja út stjóra. Þá min vit, að ríkjum þórnungarættan muni hafa: þó met sér mikla byltingu, sem þarfi að koma: gægn, sé heldur alts elki á nokkum reistar. þarí að öll þjóttin sé jöfn að atterni, gáfnafari og menningu. Men og komur alit upp saman, þá: sön u mentun, þá: vit sömu björ og hafi sömu í huggjun og áhugamál. Þáttamunur sé þar enginn. Þó komur þá: þórnungarætt sé m. a. o. enn minni þórf alitvör stöðvunar, þarí að alitvör sé, að komur sé tryggari verjum en karleum og fastheldurari; þá megi einmitt öðlast, að alitvör heldit verð: ofan á: ginnun málu. Þessvegna hús áttaturlausu ötta vit björud-þjóttunna get: svo þarí, að ginn mik-ilsvent máli strandi á þessu sealfestu-beru.⁵ Þessvegna mi sigi, að deildurinn jöfnun höndum læst: og þat: þarí þarí annari, en þessu Ed., sem hafi þatit samband vit Nd. sigi að vera alit-branchur yfir þeim fram þessum, sem Nd. vilji að komist á, þá sé þessu meilæst, hve mjög þat drægi vir ábyrgtar-tilþinguningu manna, að vita þann

4) Kjarni Þórisson Alft. 1913 A. s. 937-938, 6, 1581-1586, 1945.

5) Sigrundur Eggert, Alft. 1913 B. II d. 1073. Þórnungarætt Þórisson G. d. 1006.

6) Steinn Stefánsson, Zyf., Alft. 1913 G. d. 1591. Þórnungarætt yfir höft: sér.⁶

þar sem grundvallarþáttur manna er svo ólík um þetta efni, en sigi þetta þótt ágreiningur verði um

2) p. e. Þóni Magnússon, Þóni Dlafsson og
Þóni Magnússon, Þóni Dlafsson; sá ritast nafni. Allt.
1913 B. II. d. 1095-1096.

1) Náh. menn hl. Nd. Allt. 1913 A. s. 933.

Þó að vissi sé ekki alveg út-löskat, að ein-
hvergi ávörðunin sé þessi, þá er þetta
ekki vegna þess að þessi.

en þessi veigar gótt: ekki mikið
hættu við því er mi, að þessi
áður meiri óþökkunin landsliðum
í einstöðunum hárast.

2) Þóni Magnússon, Allt. 1913 B., d. 11578.
1641, 1646, 1643.

3) Sami, l. c. d. 1645.

einstanta till.

Till. um að bjósa alla Ed. hlut-
bundnum þessum um land allt er
sins og áður einum studd af þeim, sem
þetta máttu á: haldsafi: þessum.
Mét þessi met: þá er nokkur trúgging
þess, að önnur deildin verði skipt
vegðum meirum; þessum mundi ekki
áður ná þessum er myndir, þessi
meiri, sem sennilega hefur áður sétt á
þessum þessum skiptum Ed. mundi draga
er þessum politik og þessum þessum, þá
að þessum Ed. mundi skota sig, sem þessum
þessum: halds-^{þessum} þessum, að
mít sé, sem haldit sé fram, að þessi þessum
þessum leit: til þess, að haldit verði: þessum
þessum þessum og þá einum ritstjórn
En þá svo gótt: þá væri ekki skoti-
skoti, þá er vitandi sé, að þessum,
stótu sínum vegna, bljótt: að sínum
mest áþessum máli og athuga
þessum. Þá hefur einmitt verið meiri okkur
að vit höfum aldrei átt þá meiri, sem
þessum þessum gótt: sig að politik; þessum
er þessum ort: að hafa stjórn máli sem
þessum. Ekki sé mikið gerandi er
þessum, að þessum þessum haldit á
áður landsmenn, og þessum þessum t.d. til
þessum þessum minni styrk til þessum
þessum er sennit stótt áður. Mít er
vit þessum, að mi sé af þessum: Nd. 10
er þessum, sé þessi málum um, að
Ed. mundi verða samantett af þessum
þessum, i meiri lagi undanleg.
Enn er á stótt til að atla, að þessum verði:
hlutfallslega svo meiri met hlutfalls-
þessum. Minni trúgging þessum þessum
þessum meiri: smáþessum. Þessum þessum
ist mikið framur að þessum ábrif og
þessum politik. Þessum meiri verði: þessum
þessum skoti. Till. er, En af þessum meiri
sé i þessum, þá sé skoti á met: þessum
þessum þá til Ed. Þessum deildin sé að gata
þessum einstaklega þessum. Þá sé
þessum eftirþessum, að af þessum þessum
um, sem á þessum sé ekki ein einstótt

fadður áta uppálium: heyrþjávirik. Flæsti
 þeirra sé náðunnugir: þeim björðamum,
 sem hefi: þessi þá. Til tryggjningar á þessum
 leyti: mætti: gera þat áð skilyrt: þessum
 þessum til Ed., áð að-li: heft: set:it áður
 á þessum sem þjóðþjórnun þess. þá væri
 málta fremur trygg, áð skili þessum áð
 nema myndir og nýti þessum, t.d. mund
 Sigurður Stefánsson, Guðjón Guðlaugsson,
 Pétur Gunnarson oft. mætti þessum, er við
 ritji: á þessum, vera kaldi áð sjálf-
 segðir áð vera þessum til Ed. Gilt
 mundi litill skat: þótt örfáir þessum, sem
 hefi heft: set:it áð öðrum til atþægis
 og sjálfum sér og landinu til varnir
 en einhverj gægi, áð lit:it erindi til áð
 bjóta sig fram við hlutfallsþessum um
 land allt. Áð vísu sé þat þessum, áð til-um
 þessum skipun Ed. vert: skili vel tekitt, sér-
 staklega vegna þess, áð þessum sé þessum fram
 á þessum björðama, sem máni vera
 nokkurt við þessum áð ritji: "En þessum sé áð
 gæta, áð þótt björðamakomum þessum.
 þessi um 8, þá þessi björðamum skili
 nema um 4. Björðama skiftunin sé við
 mjög óréttlæt og þessum gægi þessum.
 Þessi mætti: björðamum, ^{nokkurt} áð líklega með þessum
 áð hefta öðrum áð þessum fjölda. Áð þessum,
 þessi fjört og þessum fjört mætti: t.d. leggja
 til þessum björðama, sem þessum voru
 áð þessum hlut: af. ³ - þótt þessum sé, áð og
 rogt var, áð þessum stutningum: -
 haldsálþessum, sem vilja katta þessum Ed.
^{með hlutfallsþessum} áð þessum heft um land allt, þá er þessum
 áð gæta, áð jafn einhverjum áð stöðing-
 um þessum stöðunum og skili Thor-
 odðsen list: sig gæta fullist á, áð
 öll Ed. yrt: þessum með þessum hefti,
 vitanlega vegna þess, áð þessum kaldi skili
 skili gægi: í haldsátt. ⁴ - þessum vegna
^{telja} nokkurn þessum, sem einu einhverjum
 áð halds fram nauðsyn áð hömum á
 þessum, ^{þessi} skili þessum þessum skili
 þessum þessum. ⁵ þat sé áð vísu nauð-
 synlegt, áð Ed. sé þessum áð annum heft
 um Ed. og skili af þessum. En þessum þessi

1) Ginn'ðl. l.c.d. 1611-1613.

2) Ginn'ðl. l.c.d. 1578.

3) Ginn'ðl. l.c.d. 1617-1618.

4) l.c.d. 1596.

5) Valtíur Guðm., Guðmundur Eggert, Sigurður
 og Sigurður, Skallhótt Stefánsson.

annin sé líf eins og mí, þá verði erfitt at
 koma við hlutfallsbörningum. Slatt sé
 og við, at kaupstað:inn komi til at kafa
 meiri áhrif á hverju kandidatan verði
 tilkomin, en góður hófi: gæni. Þessi kafa
 þeir blöðin og a. t. v. vól á þringkafan
 mövnum. Fulltrúar in kaupstöðunum
 þvert: þeir miðla fleiri en in sveitum.
 Ed. verði þeir kaupstaða- eða jafnvel
 Reykjavíkver- þring, þar sem bjóendum
 úti um sveitir gæti: dæmi not:ð sin i
 þessum börningum. Ad vísu sé nokkurt
 til: þeir, at þessir menn mundu skota
 sig sem fulltrúa alls landsins, en ef
 eitthvert störmál, sem svert: Reykjavík
 sérstaklega, komi til atkv. væri holt
 við, at þeir höfðust á Reykjavíkver
 sveifna, svo sem átt kafi sér stað um
 þess. in Reykjavík: sambandi við kafa
 gæti þar. Næst fyrlest, at sjá fyrir nokk
 umve vegjum jafnveit: milli sveita og
 kaupstaða. Til Ed. mundu komin megin,
 jöfnubætur angangar og gamli i hald-
 þessum menn, megnið vera Reykjavíkver,
 semst gamli og slatt miki uppjafa en-
 baltismenn. Reykjavíkver mundu komin
 eftir sem áður: jussum bjóðdanna.
 Þreytingin gæti: einbein sé, at þeir Reyk-
 víkingar, sem komust dæmi at: bjóðdanna
 um, gætu settis á listana við hlutfallsbör-
 ningar og komin við þar. þeir óáhitlegustu
 komust þannig at til Ed., vorkastinu gæti
 dembt þannig, þessur til. gæti: dæmi i
 nokkum holt stultat at þeir, at i hald
 dæmist sé, at nokkum örtun leyt: ort. t
 at gæni. þetta sé ort:ð beinlínis trian
 atviti þjá samum þess, svo þessi
 þanning hit: dæmi merkitt og byggjast
 dæmi á minni staðreynd. Ef þetta gæti
 samþykkt mundi þat vekja miðla óá-
 megnir um land alt. Einbein vegna
 þess, at sko- þessum til. þess: at
 þetta bjóðdanna, eða a. m. k. bjóð-
 danna komum þess, þess þessur
 samráðfelli Under jussum þessi rökt en
 talað af þess, sem eru miðfallin öll-

1) Valtur Gudm. l. c. d. 1638

2) Guðmundur Eggert l. c. d. 1612-1613

Slutfallsbörningar um land alt mundu
 dæmi njoma vilja bjóðenda um land alt, heldur
 vilja annars manna þjanni bjóðendum.

3) Hallgr. Steinsson l. c. d. 1656-1657.
 Dr. Mathias Blafsson d. 1614.

3) Sigurður Sigurðsson, l. c. d. 1623-1625

4) Gudm. Eggert l. c. d. 1613, Dr. Mathias
 Christjánsson l. c. d. 1608-1609, Mathias Bl-
 afsson, d. 1615, Eggert Pálsson d. 1633-1634

1) Stefan Stef. Euf. l.c.d. 1591

2) Kristinn Davidsen l.c.d. 1655

3) Bjarni Guinsson l.c.d. 1585, 1679

4) Nal. Ed. Alpt. 1913 A. s. 1536

5) Stef. Stef. Euf. Alpt. 1913 C. d. 1592

Alpt. 1913 A. s.

6) Bjarni Guinsson h. n. 937-938, 8. quntungr met fessu met: og þá veirafak-
Eggsen B. II d. 1100.

7) Einar Guinsson Alpt. 1913 G. s. 1206

8) Bjarni Guinsson l.c.d. 1581.

u i haldsafi: Ed. þannir þeirra leggja
 að vísu menta áherslu á, að met fessu
 met: verti. Ed. sett a. m. k. til höfuðs Mt
 eta eini að vera einstakur kjötur bund
 til að sjá um, að Mt. þannir elski að minn
 best: ógátilega að vait: sinu. En það
 traust sé bevaudi til þeirra manna,
 sem þessir verti: einstökum kjöri-
 danum, að fessu gærist alls elski minn
 þarf, þeir elski en þingast til, að þeim
 sé skipastur einstakur afirvátametan
 met Ed. 1 það sé og grundvallaratriði,
 að samvæmi get: verið milli beggja dalk
 a þingastur, svo að au stefna, sem hafa
 fylgt minni hl. þann, get: verið vaitandi:
 : báttum deildum. Vant: þetta samvæmi
 vilji þess deildin vitan það, sem þeir
 samþykki og alt vísu. Þjóttir manni
 heldur aldrei hita, að öll Ed. skuli kos-
 in hlutfallabornir. 2 það munu heldur
 aldrei ganga fram að þakka kjördanum,
 það vilji kjösendur jafnt þvi, sem sig at
 drepa, 3 að a. m. k. valda mjög miklum
 arfi: þeir þann. 4 þeir menn, sem svo
 gótu þessir, munu heldur elski verða
 ein þessu stöðhættum og áhuga mál-
 um einstakura þeirra, en mjög mikið sé
 undir þvi þann að svo sé. 5 þá er þvi
 einnig haldið fram, að það munu ein-
 um verða þessu þingastur, sem má þann
 leza gamli embættismenn? Mt þessu
 þann að vísu áreitunlega þessu manni
 á þing, en hit sé minni vafi, hvort
 þess verti: að sama skapi myndir. Stjórnir
 þessu munu vaita mestu um listana,
 og velja á þá menn úr réttum sínu
 og þá menn, sem mestur líkur veru til, at
 mest fylgti helstu. Þessu megin munu þvi
 þann að óráðum, ritþessu áhuga-
 meira, sem elski vana: haldsamir, en
 þessu vegar gamli iðhifastir, altvælds-
 samir embættismanna þessu. Nítundstíð
 get: þannig þessu öflug vit það, sem
 til vana atlest?

förf., og hin um. Það er játtat, að í flestum löndum Evrópu sé kosninga-
 réttur aristokratískari til Ed. en Nd. En
 hlömun stjórnaða sé með skipum Ed. í þess-
 um löndum, og sé ekki heppilegt að gera
 þær breytingar, sem fari aftur á leið, og
 menni slík till. ekki fá mikil fylgi hér á
 landi. Allskynsamlegt sé að atla kjörmön-
 num og stjórnfudarmönnum að kjósa þum.
 Alþingi er góð: annaðhvort sé, að alveg
 góð: vent blint: stjórnum með hverri góðu
 kosni til þings, eða þeir einir: stjórnum,
 sem heftu sömu stöðum: politík og kjör-
 endum, en vit það góð: afarmörqum mönnum,
 sem mistaki væru til þess starfa,
 best frá stjórnum. Stjórnfuchi góðu þum
 annaðhvort politískar eða þessi kosning.
 sem eigi að vera politísk, vent: góð: að hvegi
 politík. Stjórnir eigi að vera sem besta
 spegilmunni af vilja kjósenda, en það vent:
 þar situr, af milliliðinum sé margir milli
 fulltrúa og kjósenda, og sé óbernar kos-
 ingar þum ekki heppilegar. Loks er bent
 á, að af þessum till. leiði röðum kjör-
 danna skipunarmann, og hljóti það að stefna
 málinu: mesta vöðva.

Frá þum var skýrt, að á fundi: Vest-
 ur-Ísafjandarsjónu, þum um vorit, heftu
 menn komist að þessum mistunstötu að taka
 mátt: 8 af þessum elstu, sem kosni væru til
 Nd. og setja: Ed., en þessum skyldu vera
 kosni með hlutfallskosningu. Þess þess-
 um till. er þum heldit fram, að: heldstrugging-
 in felst: aldri kjósenda en ekki þessum kos-
 koma, og sé þum hálft vit, að þetta sé ekki
 læsum vandam.

Till. þessum Sigurðar Sigurðssonar og
 þessum þessum þessum skipum Ed. er af
 þessum þessum. Þessum það til gileis, að þum sé
 einu till., sem fari: þum átt að mi-^{þessum} tilgangi
 að þum festu og nægilegt: held með skipum
 Ed. Stjórn. þessum eigi Ed. að vera skipuð þum
 um myndast þum., þessum sem kvegt hafi
 retitá þing og sé þum venjulega getmari
 og hafi meiri þessum myndast en venjulegir
 þum. það sem ^{venjulega} er hálft á mót: þessum

1) Þórn Magn. l.c.d. 1967.

þum eru og þessum vöðva flutt fram egn: heldi
 í þessum. *

* Þjarni þessum l.c.d. 1945.

2) Þjarni þessum l.c.d. 1943-1944.

3) Kristinn Davíðsson, l.c.d. 1975, en. þessum
 * Þjarni þessum d. 1985.

4) Þessum Þjarni þessum l.c.d. 1985.

5) Þjarni þessum l.c.d. 1943.

6) Matthías Þessum l.c.d. 1616.

7) Þórn Þ. l.c.d. 1621.

8) Sigurður Sigurðsson l.c.d. 1624-1625, 1961-
 1962.

1) Kristján Daníelsson l.c.d. 1976.

2) Sigríður Sigríðsdóttir l.c.d. 1988.

3) Sigríður Sigríðsdóttir l.c.d. 1607, Eggert Pálsson d. 1634.

Öll Ed. verð: börnin af Sp

4) Bjarni Þóroddsson l.c.d. 1628

5) Sami Alft. 1913 A. d. 938, l.c.d. 1629-1630.

6) Xalldór Steinarson Alft. 1913 B. d. 1657.

7) Stef. Stef. & Suf. l.c.d. 1591-1592, l.c.d. 1536.

8) Sigríður Stefánsdóttir Alft. 1913 B. Ed. 1668

till. er, at vel geti verið, at þeir menn, sem
lengi hafi setið: Nd. kunnir þeir illa at koma
sætja sig upp: Ed. & hafi vill flutningum.
fallast á þetta. Stóliu elki, at einn af þeim
hafi eta geti haft nokkurt á mót: þeir at
vera fluttir upp: Ed., þegar þeir hafi
þeir gæddur t. l. þeim at: einmitt at þessu
sömu: at hafa þann þingaldur at viga
setu: Ed. ský. skýlausum ák. laganna,
og þann. muni, elki kunnir veitt ver vit
sig: Ed. en Nd.¹

Til samkomulegs er í þessu brennt,
hvort elki megi bjósa hina blutfalls-
kornu þann: Ed.: þeir en einn björ-
danni, t. d. 4 fjörtungsbjörðum, eta
annat þrikil, þeir at þó slægt væri
till. þessu, væri þeir grundvallinum heldi
it.³

Bjarni Þóroddsson segir till. sína
um, at þingunni b. af Ed. m. m. verð
þann blutfallskornu um land alt,
en hinni af Ed.,: rauninni ganga it á,
at þingit verð: öskilt og at Ed. verði
ein kornu nefnd líkt og: Noregi. Þ þing-
sköpun síni sitan at ákveða, hvernig þessu
skuli fyrirkomit en elki: stjalar. þann
si girt fyrir töf málauna og tryggðum
betri undir þeim virgum, en a. ö. l. megi á sam-
standa, hvort manni sof: þeir: þingun
ata þjórn. 4. Ed. m. m. vilji at hallest blut-
fallskornu um land alt, si veittat
at bjósa þannig einungis b. manni:
at þeir hinni kornu björðum en koma alt
heldast öbrennt a. ö. l. Met þessu si bjós-
undur engu stöftr og Ed. elki meini
grautur en áður. Engin grundvallar-
vegla hafi: þessu verið og brjót: þessu
till. þeir engu grundvallarveglu.⁵ Met
þessu mót: megi þá reynsla fyrir, hvernig
blutfallskornu gefist þeir á landi.⁶
þannig, si m. m. sýnlast: held: Ed. megi-
lega trygg, enda megi skla, at þessu
þann verð: hinni raðandi kvættur deildur
innar.⁷ Þ þann virtist þessu reghfesta
nokkurt lítt, en þetta geti þó verið heppiligt
eins og mi þorfi vit: brót.⁸ ~~þessu~~

1) Valtýr Guðm. l.c.d. 1950.

Ed. sigi at hafa á öðrum grundvallri en Nd. Till. n. - sá óhalandi gættarænt!

~~Enn þessu hjörtimabili er held~~

í þessu vegna þess, at þat gæri þessu hjörtimabili fyrir Ed. en fyrir Nd. er heldit fram vegna þess, at þat gæri Ed. líklegri til íhalds², og dættan jafnlöngur hjörtimabili eða sem minnstum munu vegna þess, at þá væri: Ed. minni stjóri.³

2) Guðm. Eggert l.c.d. 1611, Stef. Stef. Euf. d. 1591.

3) Bjarni Guðsson Alþt. 1913 l.c.d. 1649, 1941, skr. Skákon Christofersson B. II d. 1103.

Um þingrof var burt á, at skv. till. minni hluta stjórnm. vit l. um. Nd. gæti komandi skv. 56 vof: Nd. en skv. 513 Alþingis, og væri þar ósamvæmi, sem dæki væri gert grein fyrir né vitat, hvort væri viljandi.⁴ Svó sem þyr segin væri till. n. at þessu leyt: dæki samþykkt og fell þvi ósamvæmið niður. - Annars en af sumum talið reistaklega næstskyldast, at þingrof má: atær til Nd. Næstskyldast sí einhver festa: Ed. en sí festa gæti: dæki átt sei stæð, ef þingrof má: til þessu deilda.⁵ Þá er samþykkt var at hafa einungis 6 hlutfellokoma þess: Ed., var talið, at ef þingrof átt: einnig at má til þessu, væri þar litla festa, sem fram á væri farið, algerlega munir burt og væri þá fult síns gott at hafa þingit óskilt.⁶ Nót málin gægn þessum skatunum ~~essu~~ en sem fyrir átt: vit af mikil íhaldsalk í þingum, og er þetta talið einhvar ^{óþvíklast} næstskyldast áber? En reistaklega er þat talið var- luggavert till. hjá Valtýr Guðmundsnyri at heimila at hegt sé, hvernig sem er, at rjúfa þá deildina, sem: þann eða þann þingium gæti: stjórnm. þessu í skauti.

4) Halldór Steinarsson l.c.d. 1656

6) Guðm. Eggert l.c.d. 1945-1946, skr. Valtýr Guðm. d. 1949.

7) Bjarni Guðsson l.c.d. 1941.

8) Kristján Daníelsson l.c.d. 1975

því til stundningar, at dæki þess frá nema þingjum gæri Ed.: einn, at þat þat fram, at næstskyldast sé⁷ at þá sem besta stæðfestu og næstskyldast fram þessu: löggjöfnum, og þat mást best með þessu, at nokkurt mikill hlut: deildanna væri: áframhald af þessu, sem væri þat heli: átt, en vit almennar þessu gæti: þessu fram miklar breytingar.⁹

9) Valtýr Guðm. l.c.d. 1639.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

- 1) Valtýr Guðm. l.c. d. 1957.
- 2) Siguurtur Stelmannson Alft. 1913 B. II d. 1067.
- 3) Jón Magn. Alft. 1913 G. d. 1968.

- 4) Siguurtur Stelmannson Alft. 1913 B. II d. 1068-1069.
- 5) Nál. meini hl. Hd. Alft. 1913 s. 933.

- 6) Sjá t.d. Lárus hl. Þjannarson Alft. 1913 G. d. 1985.

- 7) Sjá einnig Valtýr Guðm. l.c. 1957-1958. Sv. ann fremur t.d. Mathias Ólafsson d. 1964-1965.

og ásamt sér er m.a. rökstudd með því, að vörðherra geti ekki verið á samtá þrúna í bráttum deildum. Sama ást. er færð fyrir fjölsögun vörðherra². Þetta er þó af öðrum talit rangt, því at vel megi komna því svo fyrir, að ekki sé samtímis til umr. merkilegt mál í bráttum deildum³.

Því er haldið fram, að mjög sé varhugavert, að meini hlut: hvarna deilda skuli geta krefst aukafjár og því varhuga verðara, sem minni farta sé: Ed.⁴

Ekki er talið tímabært að leiða: l. fjöðaratkv. um löggjafarmál⁵, og verða ekki deilur um það, því vegna þann mönnum ekki samur um, hvort það skuldi fyrirskipað um sambandslög milli Íslands og Danmerkur. Telja sumir fjöðaratkv. at vísir mjög aðgæsluvert og sérstaklega geta spilt framgangi góðra mála í brátt, en eftir atvikaum sé þó rétt at áskilja fjöðendum fjerna rétt um sambandsmálit, enda fjöðendum ekki atlétt at greiða atkv. um sín stöku greinar, heldu jata eta votta sem heild því frv., sem undir þá væri borið.⁶ Öðrum vintist alveg undir þess: þess, hvort nokkurt sé á fjöðaratkv. at byggja og sé fessvegna rétt at kafa fjöðfund um sambandsmálit þar sem það eigi ekki heldu heima á Alþingi, því at vit þessingar til þess þess ömum atviti: til greina, at þess eigi Alþingi einhvergi at fjalla um sér-mála, en þetta sé sameiginlegt mál.⁷

Hét o. br. nr. 12. 20. Okt. 1913 var Alþingi rafið og nýjar þessingar bótastar með o. br. nr. 13 s. d. . En: þessu ritarnu opna bréfi: var tilþykkt, at jafn hljóta staðfestingar frv., af Alþingi samþykkt: það, viti: at gefa út sérstakur þessingarskr. um upplýst: ísl. lög og mikilsvert: enda atjönn arathafust: ríkisráðinu dansk og í þessum lögum. mendi evain þessingar verða gert, nema staðfest veru lög um ríkisréttar samband Íslands og Danmerkur, þar sem ný skiptan veru: á gert.

1) Alpt. 1914 A. s. 1-5.

2) Alpt. 1914, B. III d. 47, B. II d. 107.

3) Alpt. 1914, A. s. 671, Al. meiri hl. stjórnmanna atviti: 3
n. (Skuli Thorvaldsson, Einar Arnósson, Þjarni Þórnsson, Guðmundur Lárusson)

4) Guðmundur Lárusson Alpt. 1914 B. III

hl. 73 - 3. Saföld 1914 skrifan 9. 4.
Langa grein, er hefur nefnið H. G. M.
og hirtist hún frá 5. ág. til 10. nóv. 9. 4.
talan: grein þessari, að rétt hefði verið
að sleppa landsbjörnum þess, en halda
í þess stað 4 stjórnbjörnum með
sama kelli: og: sama skyni og hann
gefði rétt þess á þing og fleiri flekja-
vika frá 100 m. j. þess, en Saföld
1914 s. 748. Þetta dæmi er talið um tví-
skipting þingmanna er vita gefið rétt þess
að hún haldist, þannig á: þess þing 2.
á þess 3 meiri: þess, nefnd er H. 4. og
skilja leggja þess þess n. 8. þess, en dæmi
hefði verið þess þess þess, og þess ein
eittan þess eitt þess, en n. melli: með
þess 2. 15b, þess við 9. 4. og saknataka at
þess 2. 15b, þess við 9. 4. og saknataka at
stjórnmannaframburð. Hinn þess á að velja þannig at meiri hluti

A þingi 1914 lagði stjórnin fram
: Hl. stjórnl. þess. þingm. 1913 á breytt. A
þinginu snerast um einhvern um ríkis-
ráðgjafi, og þess meiri dæmi sam-
um "þess þess", sem ákveðið var at sam-
þess þess at af þess atviti: Þess. rétt var
þess samþykkt með þess atviti: í þess
deildum.

3 umr. er talið, at flestir af eigi
allir hefði verið sammála um afnám
þess björns, en um ríkjum þess
vígur og björns, skiptu þess
is af. hefði verið mjög skiptan skotan
in utan þess og innan. Þess dæmi við
þess þess, at nokkurn sinni færi sam-
þess meðal alra um þess vanda-
þess þess atviti: 3 þess er þess breytt, at mjög
vafasamt sé, at afnám þess björns
sé til hata. Þess sé björn af stjórn,
sem stjórnt við meiri hluta þess, sem
aftur stjórnt við meiri hluta þess.
Aftur hefði: mátt laga þess svo, at
þess atviti dæmi setu þess er stjórn, sem
skipti þess. Þess ákveðið til at vartveista
þess, at stj. nefndi til þess hafa meiri,
og veri þess samlega heppilegt til þess
at gefa stjórnmannaframburð dæmi skil-
festu svo, at hún gæti: sítur af til-
vígur einni. 5: 5 stjórnmannaframburð: skipt
þess með: þess, sem dæmi meiri
þess sítur meiri. Þess mátti um
þess þess þess: einn til þess at
þess þess meiri þess.

Þess ákveðið um eitt
mála: ríkisráð: þess at skilfesting
stjórnl., en at lokum þess samþess
lag á, og var þess þess stjórn stjórn
fest sem stjórnl. nr. 12/19. júní 1915
um breytt. á stjórnl. um þess skilfesting
mála þess 5. júní 1914 og stjórnl.
3. okt. 1903. Þess meiri var gefinn út
þess nr. 13 um eitt laga og
þess stjórnmannaframburð þess
þess. Þess meiri þess, þess nr. 12-13.
þess meiri þess, þess nr. 12-13.
þess meiri þess, þess nr. 12-13.

velgt svo ráðgjafur um þeim höf. Stjórn-
 arframtíðarvæðing. á hvers vegna að vera komin
 af 3 þ. til nokkurn áva með 2/3 atker. og
 að þeir er virt:st fræðtjarnlegur með sama
 atkeratamagni, h.c. s. 245 og 310.

Þjördemaskipun 1914-1917.

Stj. lagð: fyrir Nd. Alþingis

1) Alþt. 1914 A. s. 6-49.

1914 þv. til laga um kosningar til Af-
 þingis! 3 þv. er silt hver kosning um
 þjördemaskipun og hlutbundnar kos-
 ungar. Skv. 37 skift:st laudit: 34 þjör-
 damni, sem hvert kja ein þv. þeirra,
 sem skv. stj. skv. 315 skulu kosnir í
 hlutbundnum kosningum, og eru um-
 mörk þjördamanna nákvæmlega tilin.
 Við 2. umv. Nd. var samþykkt lutt.
 þess efnis að fella niður ^{er þv.} áker. um

2) Alþt. 1914 A. s. 512, B. III d. 98.

þjördemaskipun², en við 3. umv. Nd.
 var Sveinn Þjörðsson fram lutt. um,
 að uppifv. yrd: kelt áker. um þv.
 breytingu í þjördemaskipuninni, að
 Reykjavík kjösi 3 af alþm., sem kosnir
 skulu í hlutbundnum kosningum. Sagta

3) Alþt. 1914 A. s. 679

þjördemaskipun lutt: að vera sérstakt
 þjördamni og lagist við Nordur-Mila-
 sigla, sem eftir sem áður kjösi 1 þv.³
 Sami þv. var fram varak:ll. um, að
 Nordur-Milasigla skift:st: tvent og
 kjösi samerist Sagta þjörður öðrum⁴
 hlutnum, en hver hlut: kjösi 1 þv.
 Einar Þjörðsson vildi ef þessi till.

4) h.c. s. 646.

yrd: samþykkt láta skilfa Reykjavík
 í 3 sinnumingsþjördamni.⁵ Sami þv.
 var fram lutt. um, að Reykjavík
 skift:st: 4 sinnumingsþjörðamni
 og fjölagat: þv. þar með um 2, en
 þjördemaskipunin yrd: óbreytt a-ö.k.
 þessum lutt. voru allar gjmst felder
 á tæknar aftur? 3 Ed. komu

5) h.c. s. 681.

augur lutt. fram, sem skift: máli, þv.
 heldur: Nd. er þv. kom þangat aft-
 ur. 7 þv. samþykkt in áker. um þjör-
 damaskipun.

6) h.c. s. 681-682.

7) Alþt. 1914 B. III 139-140.

Þv. er silt ákæta til að rekja
 þv. þess skal sinnumings getit, að af
 sumum er þv. heldit fram, að af áker.
 stj. um, að þv. skuli kosnir: sérstök-
 um þjördamnum⁶ leit: að kom sinnum-
 ingsþjördamni skulu vera. Af öðrum er

8) Alþt. 1914 B. II d. 89, B. III 1294 skv. A.
 s. 822-844.

9) Akts. við þv. stj. Alþt. 1914 A. s. 36, skv. um þjörð-
 damaskipun B. III d. 82-83 og Sveinn Þjörð-
 son d. 70. 10) Einar Þjörðsson Alþt. 1914 B. III d. 75.
 þessum skilningi mótmælt.¹⁰

Fyrir þetta var ekki búið upp til stöðfestingar vegna þess, að er stöðfesting felst í stjórnl. var orðið svo ákveðið, að áber. frv. um st. sakir gátu ekki lengur átt við.

1) Elphar Arnósson, ríkisma. Alpt. 1915
B. II 631-632.

2) Alpt. 1915 A. o. 165-188

A þinggi 1915 báru Jósef Þjórnsson og Magnús Pétursson frv. ein fram og var það að efni, öðru en áber. um st. sakir hið sama og frv. þingins 1914.² 3 frv. voru einnig áber. um björdamaðskipun og þannig augur þott. fram, er skifti máli um hana. - Frv. ^{um} síðan samþykkt, stöðfest og gefið út sem l. 18. 3. nóv. 1915 um þörmunir til Alþingis.

3. Nd. 1917 var förendur Brynjólfsson fram till. til þal. um nýja björdamaðskipun, þar sem Nd. áber. á stj. að undirbúa og leggja fyrir næsta reglugerð Alþingis frv. til l. um réttláta björdamaðskipun, sem sé byggð á þeim grundvelli, að björdamaðskipun levers björdamaðs verði: sem jöfnust.³ Till. var felld með 17 atkv. gegn h.⁴

3) Alpt. 1917 A. o. 381

4) Alpt. 1917 C. d. 829.

5) Alpt. 1914 A. o. 155-158.

Landsdómur 1914:

Þjarni Jónsson og Einar Arnósson báru fram í Nd. 1914 frv. til l. um landsdóm.⁵ Skv. 33 skipta landsdómur og sjálfkjörni lögfræðingar: Dómaraumir: landsdómfræðir: 3, kennarar: lögdeild háskólans 3 og einfræðingar 3 lögfræðingar þeir, er: embættum sitja og elsti ein: embættum. Enginn má sitja: landsdómi skv. þessari grein, sem á seti: á Alþingi eða er: stjórnmátt. um. Skv. 34 skipta landsdómur einfræðingar 10 dómendum, kjörni á Alþingi. Af þeim kjó Ed. 7 og Nd. 13. Skv. 35 kjó Alþingi 10 varaumir: dómura, Ed. 7 og Nd. 13, þeir taka seti, ef dómari deyir eða fer fallast. Sjöfræðingur einn af al- og varaumir er bær, 56. Sökumir og áberur nýgjá hvor h af hinum lögskiptum og 5 af hinum kjörum dómendum in dómri: 10.

Ábráttur um málefnum skal gert: 3 p.
 með þó. Til þess at elta ábráttur verði-
 laga gert, verður meira en helmingur lewv.
 er þó. at vera á fundi, enda greitt: meira
 en helmingur þess. á fundi atker. með
 ályktuninni, 3 p. 3 p. þess og sökuara og
 varasökuara, 3 p. Á bráttum verður eigi gert
 nefning, né heldur verða skatabætur lagðar
 á hann né málförstættur, nema $\frac{3}{5}$ þess,
 sem taka þátt: dömsuprógu sé á sitt eitt
 í, 315.

1) Allpt. 1914 B. III 1015

Fyr. var tekið áttur við h. umv.
 vld. En: þess státt flutt: meiri hl. m.,
 sem skiptu heft: verit: málið, þess
 þjanni þjósson, Einar Arnórsson og þess
 þess þjósson með þess. til l. um breitt
 á l. nr. 11. 20. okt. 1905 um landsdóm.

2) Allpt. 1914 A. s. 310.

Þess þess er veitningarveglum breytt svo, at
 ábrátt: vxtur 1 af hinum lögskipuðu dóm-
 endum og 7 af hinum þjónum, og sökuara
 vxtur 1 af hinum lögskipuðu og 6 af
 hinum þjónum. Þá áker. um sakfell-
 ingu er breytt svo, at mi nægga $\frac{2}{3}$
 til þess: státt $\frac{4}{5}$ áttur. þetta þess.
 var samþykkt óbreytt, státtfest og gefið út
 sam l. nr. 30. h. nóv. 1914.

3) Þjanni þjósson Allpt. 1914 B. III 1016-1018

Þess upphaflega þess. eru þess þess
 röð, at næmest sé heft at þess þess
 dandan af landsdómum óbreyttum,
 þessingur til þess sé óhentugar og
 þess af röngum mönnum, til of málið

4) Þessum endur Eggert R. c. d. 1013-1014.

meiri hl. sé atker til sakfellingu. A
 mót: þess. er þess heft, at þess sé röng
 meginvegt, at alþess. þjónum dómendum
 og ákeri jafnframt, með þessu sé á-
 þessvald og dömsvald: raun: umi sam-
 útsátt. Málið var þess ebbi tekið rögu
 undirbúið til, at þess með: fram at
 ganga er n. ábrátt: á stj. at leggja
 þess mesta þess með þess. Meiri
 hlutinn vildi þess ebbi bita með at
 laga mesta galla þess. og þess þess
 fram sitt þess.

5) Þ þessu vöru auk áttur talbra
 meira Einar þjósson og þess þess-
 ússon, l. c. d. 1015.

6) Málið. Allpt. 1914 s. 315.

1919-1920

Þess samþykkt dansk. íslenskra dóm-
 nr. 30. 30. nóv. 1918 var atker. breyttur

borningsrétt smáin saman, og er mi-
un alla miðað við 15 ára aldur við öðru-
hundrað borningar og 35 ára aldur við
blutbændur. - Á kv. um kjörgeugi er
að því hin sömu skv. frv. 330 og skv.
stjóðl. 310, mi er þó vitanlega miðað
við borningsréttar á kv. frv. - Skv. frv.
375 mjóta danskir ríkisborgarar að öðru
jöfnum borningsréttar og kjörgeugi síns
og íslenskir ríkisborgarar, skv. dansk-
íslenskum sbl. ; og skv. 1. á kv. um st-
rækin hella borningsrétt: og kjörgeugi,
að öðru jöfnum, þeir menn, er þann rétt
hafa fengið áður en stjór. þessi gengur
í gildi, þótt ekki sé þeir íslenskir ríkis-
borgarar eða hafi sömu réttindi skv.
375.

Notkunar áttabreytingar eru gert-
ar á kv. um aðildir þingdeildanna. Þannig
segir : frv. 334. að hver sbl. um sig sigr
rétt á að bera fram lagafrv. og samþykki
þann þingi sitt hefti, þar sem : stjór.
1874 er talið um "að stungu upp á laga-
botum". Í frv. 341 segir, að ef ekki hefur
gengið saman eftir það um ágreiningu deild-
anna, er lagafrv. hefur verið tvísvan
hjá þingi, þá skuli báðar deildirnar
ganga : eina málefni, og er þá málinu
tekið met sínu um. : Sþ. þegar Alþingi
þannig er ein málefni, þarf til þess að gert
verti fullmáttar samþykki : máli, osfrv.
En : stjór. 190339 stendur "og leitir
þingið þá máli til hefta eftir eina
umr. þegar Alþingi þannig meginu
eina málefni, þarf til þess að gert
verti fullmáttar ályktun : máli, osfrv.
Skv. frv. 335 getur hver þd. þingi
sig skiptið nafni sínu andeildar þess. til
að rannaka mikilvæg mál, er almennig
varta. En skv. stjór. 1874 þ til getur
hver þd. þingi sig rétt nafni af þess. til
þess ástæðu þingið stendur yfir að rann-
naka málefni, sem eru á miðandi þingi al-
mennig. - Aðrir um þá óvæðingunni bren-
sam euga þingtingar geta haft, er ekki
taldar.

1) Alft. 1919 A. s. 1193-1194.

2) l.c. d. 1197.

3) Alft. 1919 B. d. 1564.

v:ð h. umr.: Nd. bera förundur
 Þingjöllsson og Pítur Þingsson fram
 bók. v:ð fr. 3 26 um skiptu þings-
 ins. Skv. bók. eiga sat: í Alþingi 48
 fjöðbjörnir fem. Alþingi deilt: í tveir
 deildir Ed. og Nd. 3 Ed. eiga sat: 16 fem.
 en 37: Nd. hlutbundnum kosningum
 um allt land: einn lagi skulu kosnir
 14 fem., svo og jafnarvagi vara fem.,
 en 36 fem. skulu kosnir: sérstöku
 björdanum, og skal skipt þeir um
 þat með sérstöku l. þeir fem. eiga
 allir sat: í Ed., sem kosnir eru hlut-
 bundnum kosningum um land allt,
 og auk þeirra þjórnir fem., en 36. kjö-
 ri flokki annara fem. Þeir eiga sat:
 í Nd. Tölu fem., svo og tölu þeirra, en
 sat: eiga: kosnir deild, má breyta með
 l. v:ð þessa bók. bla. Sigurður Sig-
 urðsson fram bók. um, at fem. verti
 alls 44: stat 48, í Nd. eigi sat: 28 fem.
 í stat 37, hlutbundnum kosningum
 um land allt verti: kosnir 10 fem.: stat 14,
 en 34: sérstöku björdanum í stat
 36, og 36. kjöri 6 fem. til Ed. en öki
 4. T. H. S. S. var tekinn af en 4. H.
 S. B. og P. G. feld með 21 atkv. gegn 5.
 Samnumr.: stjórnm. bla. fram bók. um,
 at: fr. 3 26 verti: bók, at með l. megi
 ákveða, at fem. Reykjavíkur skuli kosnir
 í með hlutbundnum kosningum, og
 gjlði þá um björgegi og kosningarit
 þeirra sömu reglu, sem vit hlutbundnum
 kosningum, og: samnum vit þessa bók.
 en bók. um at breyta ákv. fr. 3 26-30
 svo, at greint verti: í milli kosninga:
 sérstöku björdanum og hlutbund-
 inna kosninga um land allt, í stat þess
 at at: fr. en greint í milli hlutbundnum
 og öðrum kosninga. Silda þá
 sömu reglu um fem. kosna: sérstöku
 björdanum og þá, en ákv.: fr. upphaflega
 um kalletis fem. kosnir hlutbundnum
 kosningum, en reglurnar um fem. kosna
 hlutbundnum kosningum eiga einungis vit
 um þá, sem kosnir eru kosnir um land

1) Aðpt. 1919 A. s. 1090-1091.

2) Aðpt. 1919 B. d. 1564-1565.

(p. c. mi um land alt)

3) Aðpt. 1919 A. s. 1210. B. d. 1565.

4) Aðpt. 1919 A. s. 1090.

5) p. c. s. 1194

6) Aðpt. 1919 B. d. 1565

7) Aðpt. 1919 A. s. 416. B. d. 1565.

8) Aðpt. 1919 B. d. 1565.

9) Aðpt. 1919 A. s. 1091. B. d. 1565

10) Aðpt. 1919 A. s. 1091. B. d. 1566.

11) Aðpt. 1919 A. s. 1091. B. d. 1566

p. c. diki fem. heyrjaðriku. fessan bult. n. vora samfyltar. - Þjarni þjarnar ber felt mitur fram t. l. um, at vir frv. 327 vert. f. l. um, at þingrof v. i. diki til fem. þeirra, sem komi eru hluthundrum korningum, felt mitur fessan t. l. um frestat til 3. um. 3

5:5 ákr. um korningarett: frv.

329 kornu þessum bult. fram. Samvinnur þar fram þá t. l., at briseta: landinn riturta þinnu er áttur en korningar þara fram vert: korningarettarskipti, og skal þú diki heimilisfest: manns, þótt hann dæljist erlandis af þari, at hann er sendimatur ríkisins, vit mánu eta t. l. korninga. 4. v: 5 þessa bult. þessa þáttu þjarnar og Stefain Stefainsson fram þá bult., at tveggja ára briseta vert: látin meggja, en með lögun megi rétja þessari skilyrt: fyrir korningarett: p. c. m. heyrja briseta: landinn. 5. þessi bult. Þó. og St. St. var felt en t. l. n. samfyltar. Þjarni þjarnar tók eftur t. l. sína um, at heimilisfestu á landinn riturta þjarnar bilit á undan korningum vert: korningarettarskipti. 7. Nóbbar bult. vora þessum eftur til 3. um. 9. - Vir frv. 330 um þjarnar og þessi var skilyrt: 5 um heimilisfestu innanlands vat: við hluthundrum og öðrum hundrum korningum felt mitur sem óþarft slar. t. l. n. 9

Á kvöldunum um at: diki þd. var og brennt noblaút við 2. um. Nób. þessum er þar samvinnur. fram bult. við frv. 334. Slar. þessum á hvor deild rétt á at þessum fram frv. t. l. laga og annara sam. fyltar og samfylkja þess fyrir sitt leysti. Þinnu má hvor þd., eta 5 p., senda þessum á vörp. En þessum gert rétt fyrir öðrum samfyltum þess deildanna en lögun og 5 p. þessum á vörp. heimild. Bult. var samfyltar. 10. v: 5 frv. 338 er m. a. um snávegi þessum ortabrestinga samfyltar v. i. t. l. n., at frv. t. l. þjarn. og þjarn. aukal. skuli "at: 5" lagga fyrst fyrir d. i. stat þess, at áttur rétt "jafnan". Örtar þess frv. 341. Þ. og 2. deildanna slarur á,

1) Ný þingskipun : lögréttir 9. júlí
1919.

um nýpát lýst: og stjórnfro,
stjórnarmannum born fram 1919 ritati:
Agúst H. Þjarnarson eftir tektan verða
grein: lögréttir, þar sem hann ber
fram tillögur um nýja þingskipun.
Þ greininni er bent á, að ríksbændin
státtharkipun sé að myndast: landinn,
og nautsuglaft sé að taka tillit til
hennar, þegar grundvallarhög ríkisins
verði samir. Ef státtharkipunin fái
dóki áhrif á þing og stjórn, geti hún
valdið meiri eða minni byltingum. Með
þessu hefur hann átt að veita fulltrúum státt-
anna lögréttir blottóku: löggjöf og stjórn
ríkisins vinnist þat: fyrsta lagi, að úti
og þekkingin á einstökum atvinnugreinum
þessi ríkisins at gæpi og: öðru lagi þá er
þrýgging fyrir þessu, að veipdráttur státt-
anna fari fram innan þings áður en
lögin, er misblit: umi valdi, verði til, og
sé með þessu gírt fyrir skjotan og halthal-
ar þjóðfélags byltingar. ~~Þetta~~ Er þessu
legt til, að tvískipting þingsins: deilur
verði með þessu hatti, að Hd. verði ein-
konar þjóðþing er Ed. einkonar
státtharkiping. Hd. verði þessu skiptu þjóð-
þingnum þessu. in einstökum heitum
landins, list og verit hafi, er þessu verði
meira þessu eftir þjóðendaþjóða ^{áttum} ~~áttum~~
hafi. Þ Ed. fái á hvern þinginn seilur
átalstátta landins sinu fulltrúa, er
þessu sé af allri státtinni. Átalstátthir
landins sé 5: bændur og list, sjómenn
og þessu, íbúðar- og verkamenn,
þessu ríksmanna og starfsmanna ríkisins
auka hafi einmitt þessu státtir þessu
þessu á hvern þessu þessu skipulegi. Ef þessu
verur 15: Ed., þessu þessu þessu státtir
þessu 3 þessu, auka þessu fulltrúa: Hd.
er þessu þessu at geta aflet sin með þessu
þessu þessu þessu. Ef þessu þessu þessu
þessu, at þessu þessu 5 státtir þessu 5 full-
trúa: Ed., þessu at þessu þessu 15
þessu og deilur þessu þessu skiptu þessu
I starfsmann landins. Hd. t.d.: lögréttir
ingum, leikur, gættur, þessu, verkfræðingum

1) Aflpt. 1919 A. s. 1247, B. d. 1613.

2) Aflpt. 1919 A. s. 1210, B. d. 1613.

3) Aflpt. 1919 A. s. 1224, B. d. 1612.

4) Aflpt. 1919 A. s. 1224, B. d. 1613.

5) Aflpt. 1919 A. s. 1247, B. d. 1613, skv. A. s. 432, B. d. 1565.

6) Aflpt. 1919 A. s. 1255, skv. 416, B. d. 1613 skv. 1565.

7) Aflpt. 1919 A. s. 1210, B. d. 1614 skv. 1565.

8) Aflpt. 1919 A. s. 1502, B. d. 1649.

9) Aflpt. 1919 A. s. 1569

verti: aldr 4 h, og eigi þá soti: Nd. 28 þm.,
en 36 verti: komin: sérstökuð björgdam-
um. Till. var feld með 15 atkr. gegn 11. - Aflpt.
Þjama Þinnssonar um, at þinnarof nái til
allra þm. var feld með 16 atkr. gegn 4.²
Feld var till. um at hafa reglulegt þinn atains
annat heurt ar.³

Nobbar bott. komu um fram um
korningavittaraker. Svein Ólafsson flytur
bott. þess dnis, at korningavittarskipti:
verti, at aðli hafi a.m.k. þá almennu þekk-
ingar, sem heimknt er at heimknt kann at
verta af ungumumum i þinnararaldri.
Till. var feld.⁴ Samþykkt var bott. frá þm.
um Þinnararaldri um at hafa þm skilanti
vit, at aðli skilji og tali isleuska tungu
samlega.⁵ Þjama Þinnsson ber fram bott.
i þá atk at falla skuldu þm þm svertar-
sjóð og þm þm: niður sem korningav-
ittarskipti: . Þm þm var feld.⁶ Þm
ber Þjama Þinnsson fram bott. um, at hi
hafa aldrsmark, 35 ar, falli niður sem
korningavittarskipti: vit ~~þm~~ hlutbundnar
korningar um land alt, og verti: þm um
skilanti: vit þm þm korningamur. Till.
var feld með 19 atkr. gegn 6.⁷

Við h. umr. Ed. þm Þinnararaldri
Þinnararaldri og Þinnararaldri frá
bott. vit þm. 3 h: þá atk, at falla niður
in 1. og 2. megr. heimildina til at breyta
tölu þm þm með lögam, en setja i þm
stat þm þm megr. svertararaldri: Þm
þm. og þm: skilanti: niður þm breyta með h.
Till. var feld.⁸

Þinnararaldri flytur bott. vit
þm. 329 um korningavittarum: þá atk, at
sveinur verti: þm þm þm þm þm
en með lögam þm þm þm þm þm
þm korningavittar, þ. a. m. þm þm
i landinu. þm þm er feld niður upptalning-
in i þm, þm þm þm þm þm
skilanti: þm og skilanti: þm um at skilanti
og tali isleuska tungu samlega. Till. var
feld.⁹ Þinnararaldri var samþykkt till. frá
skilanti. Ed. um sveinur at falla
niður þm þm þm þm þm þm

1) Alft. 1919 A. s. 1501, B. d. 1649.

2) Alft. 1919 A. s. 1608, B. d. 1657.

3) Alft. 1919 B. d. 1658.

4) l. c. d. 1662.

og skilynt: 3 um íslensku þekkingu!
Samfremur voru samþykktar nokkrar þing-
ingarlösur orðalagsbreytingar.

V: 3. umr. Ed. báru Guðmundur
Ólafsson og Steinhildur Steinarson fram t. ll. um
að halda vegulegt Alþingi einungis annat-
hvert ár. T. ll. var felld.²

Fyr. er samþykkt við 3. umr. Ed.
með 18 atkv. gegn 1.³ V: 3 einu umr. í Nd.
þarna eru þrjú breytingar fram og fyr.
er samþykkt óbreytt með 18 samhljóða atkv.⁴

Stofnanir manna um tölur fern.,
tölu landbúðanna fern. og deildaskipun
föru mjög á dreif. í samvinnun. í stj.
skr. málinu felast engin niðurstæta um
þessi efni. Vard þat loks að samkomu-
leggi eftir langan umr. og mikil átíma-
brak, að n. sem slíkt væri ^{fram} augu ávar-
bott. um þessi efni er þá að setja mál:
i fyr. þar heimild til að bjósa fern. í heyst-
vika með hlutfallsbætur. Var þá jafn-
framt gert við fyrir, að um leið og
er breyting yrt: í lög tekur, væri
öðrum tveggjungsþingdæmum breytt
í einungisþingdæmi.⁵

5) Mál. Alft. 1919 A. s. 1101. 3 samvinnu-
m. voru: Stefán Stefánsson, Einar
Arnarson, Þorleifur Guðsson, Bene-
dikt Sveinsson, Pétur Guðsson, Bjarni
Guðsson og Sigurður Stefánsson frá Nd. landbúðanna fern. þar er haldið fram,
og Magnús Þorlaxson, Jóhannes Jóhannsson, að einungis 6 landsbúðir fern. hafi
Stefán Stefánsson, Sigurður Friðjónsson bjósa þetta þing, hvort sem þeir
og Magnús Kristjánsson frá Ed.

Af þessum atvikið, sem hér skilfa
máli varð mentur ágreiningur um tölur
fern. þar er haldið fram,
að einungis 6 landsbúðir fern. hafi
þessa þing, hvort sem þeir
eigi að halda aftur af þinginu eta hafa
bæði áhrif á þat framkvæmdir þess.
Til þessa skort: svo þá munu aðilaga
allan mátt. Að öðrum kost: yrtur þeir
að vera miklu þessari er atviki fern. Skil-
janlegt sé, að menn vilja afneina lands-
búðna fern. alveg, en hitt sé ómögulegt
afstæta að vilja halda þessu einu og þat
ni sé. V: 3 landsbúðir má ebbi atviki
bætur er þeir, sem þekki sé að dugu-
aði og þekkingu á þingmálsvitun. fern.
Skillegt ^{er} áhrif og niður einu og
þjóttu sjálf, en þá einu sist ástæta
til að halda þat um þá landsbúðir.⁶

6) Guðmundur Þorvaldsson, Alft. 1919 B. d. 1521.
1522.

Fjórhjón landsbúðanna fern. landbúðanna á

1) Sigurjón Fritjónsson b.c.d. 1640

möt: ~~þess~~ kassapólitik og tryggja þinginn
yfirleitt meiri og betri starfskrafta, þeir at
aðalmeðlan hljóti: at vera ein, at þeir komi at
þeir einir at, sem þjóðkennir sé og at góða
veggurinn. Landsþjórnin þess sé fulltrúar allra
þjóðarinnar: heild sinni. Engin ástata til
at öðrast, at Ed. vert: i haldssamari en Hd.
sé um vinnulega skynsamlegt mál at votta
vari öll Ed. landsþjórnin mundi hún ekki
drepa nauðsynleg mál, sem Hd. vilji: koma
fram. Ef öll Ed. vari á möt: máhinn mundi
áreiðanlega eitthvað boðit við það mál.
Ella mundi þjóðin lata frá sér heyrna svo at
Ed. vari ekki vort leugi. Ásvanvískritun

2) Guðjón Guðlaugsson b.c.d. 1643, 1641.

Landsþjórnin þess sé þessum af sömu meiri-
um og hinni fólki aldurstakmarit sé
ifjót herra, þeir sé engin hatta á, at þess
vert: of haldssamari, a.m.k. meðan þeir
þessi herra ekki ofurleiti: og sé þess vegna
ekskant á möt: at landsþjórnin þess.
vert: þjóðlegt: svipuðu hlutfalli og ötr-
um þess: Ed. 3. Aðrir leggja: þessum sam-
bandi megináherslu á at tryggja þessum
móttöld i hald gegn franskum störfum.
Þessum megi ein annars vera 4. Þessum
eigi sinu rétt á sér eigi síðan en fram-
sóknir. En þessum þessum rétti til
þjóðdæmaborninga sé ortinn almennur
og björtimabíll stutt, þeir get: ort: of
möt: vetrabrigt: of ekskant of þinginn
hefi meiri starfester, þessum sé þessum
legt at hafa sérstaklega þjórnin fulltrúar
i Ed., meiri hluta sta heft alla og gildi
um þessum svipatar veglar og landsþjórnin þess.
Sé þessum þessum þessum af
of svögnum vetrabrigtum og of: á
hversu þessum rétti yfirleitt get: ort: 5
híft, of slíku vindi fram til þessum
Hét stóranæmum þessum rétti: get: komit
i Hd. margir þessum meiri með þessum
andi áhersla, sem vilji: vinnu stórvirki á
stórnunum tíma. Þessum get: verit gott
en slíku mál þessum at grunnskotest og
get: þessum verit gott, at þessum deildin vari
þessum skipt, at þessum góðu vel og vand-
lega atþessum, at þessum þessum til hlyta

og sé Ed. ekki líkjaandi við
þess málstofur: þessum rétti
i Danmörku og Englandi, þess
þessum sem deildarþessum sé hlytt
i afagömlu og úrdætur
skiptulegt

3) Karl Einarsson, b.c.d. 1646, skr.
Magnús Þorsteinsson d. 1637.

þessum meiri starfester, þessum sé þessum
legt at hafa sérstaklega þjórnin fulltrúar
i Ed., meiri hluta sta heft alla og gildi
um þessum svipatar veglar og landsþjórnin þess.
Sé þessum þessum þessum af
of svögnum vetrabrigtum og of: á
hversu þessum rétti yfirleitt get: ort: 5
híft, of slíku vindi fram til þessum
Hét stóranæmum þessum rétti: get: komit
i Hd. margir þessum meiri með þessum
andi áhersla, sem vilji: vinnu stórvirki á
stórnunum tíma. Þessum get: verit gott
en slíku mál þessum at grunnskotest og
get: þessum verit gott, at þessum deildin vari
þessum skipt, at þessum góðu vel og vand-
lega atþessum, at þessum þessum til hlyta

4) Sigurður Stefánsson, b.c.d. 1579

5) Pétur Guðsson b.c.d. 1556.

þessum meiri starfester, þessum sé þessum
legt at hafa sérstaklega þjórnin fulltrúar
i Ed., meiri hluta sta heft alla og gildi
um þessum svipatar veglar og landsþjórnin þess.
Sé þessum þessum þessum af
of svögnum vetrabrigtum og of: á
hversu þessum rétti yfirleitt get: ort: 5
híft, of slíku vindi fram til þessum
Hét stóranæmum þessum rétti: get: komit
i Hd. margir þessum meiri með þessum
andi áhersla, sem vilji: vinnu stórvirki á
stórnunum tíma. Þessum get: verit gott
en slíku mál þessum at grunnskotest og
get: þessum verit gott, at þessum deildin vari
þessum skipt, at þessum góðu vel og vand-
lega atþessum, at þessum þessum til hlyta